

Tiltaksplan villrein – Faggruppe: Arealforvaltning og lovregulering

Referat fra 1. faggruppemøte

Tid: Fredag 31.03.2023, kl. 09.30-11.30

Sted: Teams

Til stede: Astrid Lie Olsen (Statsforvalteren i Vestfold og Telemark), Tage Eriksen (Statsforvalteren i Rogaland), Sigurd R. Lenes (Vestfold og Telemark fylkeskommune), Kari Røynlid (Åseral kommune), Knut Erik Paulsen (Tokke kommune), Pia Karine Hem Molaug (Statsforvalteren i Agder)

Referent: Pia

Presentasjon av gruppas deltakere

- Astrid: Har jobbet ca. 3 år hos SF, statsviter, jobber i plangruppa, generelt med enkelte kommuner, og særskilt villrein i plan
- Tage: Har jobbet ca. 10 år hos SF, jurist, jobbet først hovedsakelig med pbl., etter hvert miljøregelverk generelt
- Kari: Har jobbet ca. 7 år i Åseral kommune, f.o.f. kompetanse om praktiske utfordringer
- Knut Erik: Har jobbet ca. 2 år i Tokke kommune, arealplanlegger, har tidligere jobbet med plan i Bykle kommune og Valle kommune i perioden 1996-2016, Heiplanen
- Sigurd: Har jobbet ca. 2 år i fylkeskommunen, naturforvalter, plankoordinator, Heiplanen, har tidligere jobbet med plan hos SF fra 2010-2021
- Pia: Har jobbet drøyt 13 år hos SF, jurist, plankoordinator/faggruppeleder plan i mange år, siste året jobbet som avdelingsjurist, med miljøregelverket generelt

Diskusjon ad. rolle

Gruppas rolle oppleves noe uavklart: Skal vi kun tenke villrein, eller skal vi balansere mot andre interesser? Følgende ble bemerket:

- Det må være en forutsetning for arbeidet at vi ikke fullstendig overser andre interesser som utvikling og næring; vi kan ikke bare foreslår forbud, stopp, stengsel – vi må også se på, og ivareta andre interesser.
- Utgangspunktet er rent faglig, dvs. vi må tenke på det som er bra for villrein, og ikke (raskt) forkaste tiltak fordi de vil ha negative konsekvenser for andre interesser; men viktig å synliggjøre alle konsekvenser av et tiltak, for alle interesser.
- For så vidt «enkel» jobb for SF, forståelse for kommunens rolle.

Diskusjon ad. arbeidsbeskrivelse og mandat (versjon pr. 30.03.2023)

Gruppa har ikke rukket å se/tenke så mye på dette, da Pia mottok siste utkast til arbeidsbeskrivelse torsdag 30.03.2023 kl. 23.10, og videresendte dette til gruppa fredag 31.03.2023 kl. 07.52.

Mandat iht. arbeidsbeskrivelse er som følger:

«Faggruppen har som mandat å vurdere endringer som kan gjøres i arealforvaltningen for å ivareta sammenhengende leveområder for villrein på tvers av administrative grenser, med utgangspunkt i problemstillinger i de respektive villreinområdene. Videre skal gruppen vurdere behov for, og foreslå endringer i lovverk for regulering av motorferdsel og annen ferdsel i villreinområdene og randsonene».

Mandatet oppleves ikke klart avgrenset; herunder ble følgende spørsmål tatt opp:

- Skal vi tenke lokalt/regionalt eller nasjonalt?
  - o Knyttet til arealforvaltning kan det være ulikheter mellom villreinområdene (ulike utfordringer og problemstillinger), som kan fordre lokale og regionale tiltak.
  - o Når det gjelder regelverk, og ev. endringer, vil dette gjelde nasjonalt; samarbeid med Hardangervidda (for å dra nytte av hverandre og unngå for mye dobbeltarbeid).
- Knyttet til arealforvaltning, tenker vi at vi primært, og i hovedsak ser på plan- og bygningsloven og naturmangfoldloven. Herunder er det naturlig at vi vurderer tiltak for å unngå å gjøre ting verre; men kan vi også se på tiltak som restaurering?
- Avgrensning av lovverk: Mandatet klargjør at vi skal se på motorferdselregelverket, og vi forstår det slik at det er avklart at ferdelsgruppa ikke vurderer endringer i lovverk; men skal vi også se på annet lovverk som:
  - o Friluftsløven?
  - o Landbruksveiforskriften?
  - o Energiløven?
  - o Annet regelverk?
- Skal vi se på Regional plan? Gruppa mener at denne på en eller annen måte bør være tema, fordi den spiller en stor rolle, og således er viktig. Vi er litt usikre på om vi skal/bør gå inn på konkrete endringer (da dette i utgangspunktet er FKs ansvar), men vi tenker at vi må se nærmere på hvor konkrete anbefalinger vi bør komme med, når vi har kommet litt lenger i arbeidet. Vi tenker at vi uansett på en eller annen måte kan komme med en generell anbefaling/noen generelle betraktninger.

Forslag til endringer i arealforvaltningen

Følgende kom opp, uten at noen av tiltakene pr. nå er nærmere gjennomtenkt, vurdert eller prioritert:

Utfordring	Tiltak
Nedbygging av areal	
	Klarere nasjonale føringer og konkret veiledning når det gjelder hytteutbygging
	Klargjøre hvilke dispensasjonssaker FK og SF skal ha – Innskjerpa dispensasjonspraksis
	Nasjonale føringer for villrein, tilsvarende som for jordvern; og lovfestet beskyttelse, tilsvarende som for strandsonen langs sjø, jf. pbl. § 1-8 <ul style="list-style-type: none"> - Lettere for kommunene å si nei - Lettere for SF å fremme innsigelse
	Markere og kommunisere nasjonal dugnad, støtte kommunene, vise at det ikke er de som er vanskelige

	Jobbe med holdningen («villrein er noe vi ønsker å beskytte å ta vare på») <ul style="list-style-type: none"> - Kunnskap - Forståelse
Gamle KP	
	Rullering
	Forenkle prosessen med rullering
	Utstyre/ruste kommunene bedre til å endre KP
	Ressurser til å rullere
Manglende kunnskap om, og bruk av pbl.-verktøy	
Pbl. har en stor verktøykasse; kunnskap om, og ta i bruk	Aktiv, og målrettet bruk av planstrategi (drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling), herunder arealstrategi (langsiktig arealbruk)
	Kunnskap om erstatningsplikt
«Hull» i pbl.	
	Bestemmelser til hensynssone etter pbl. § 11-8 tredje ledd bokstav c (Hardangervidda ser allerede på dette)

Annet

Enighet om at vi starter å jobbe med arealforvaltning, og avventer å jobbe med lovregulering (utover ev. endringer knyttet til pbl., naturmangfoldloven og motorferdselloven), til denne delen av mandatet er mer avklart. Vi tenker også det kan være «matnyttig» å høre mer fra faggruppe Ferdseil (om de ser på noe regelverk, ev. hvilket), før vi begynner på den delen som gjelder lovregulering.

Starte med å kartlegge eksisterende situasjon; hva er faktisk utbygd (antall hytter o.a. og omfang av areal), og hva kan bygges ut iht. gjeldende RP.

Kari: Tar ut tall for aktuelle Agder-kommuner

Sigurd: Purrer på VT FK for VT-kommuner

Pia:

- Erfaringsutveksling på tvers av fylker/regioner
  - o Samarbeid med Hardangervidda – Kontakt: Olav T. Haaverstad, SF i Oslo og Viken
- Nærmere avklaring av rolle og mandat, jf. spørsmål over
- Utsjekk med ferdselsgruppa, jf. over